

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999



2004

Istuntoasiakirja

29. toukokuuta 2002

LOPULLINEN
A5-0207/2002

*****III**

MIETINTÖ

Sovittelukomitean hyväksymä yhteinen teksti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloista annetun neuvoston direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta
(PE-CONS 3624/2002 – C5-0185/2002 – 2000/0142(COD))

Euroopan parlamentin sovittelukomiteavaltuuskunta

Esittelijä: Heidi Anneli Hautala

Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit

- * Kuulemismenettely
yksinkertainen enemmistö
- **I Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
- **II Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely)
yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi
- *** Hyväksyntämenettely
parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-sopimuksen 105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettuja tapauksia
- ***I Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
- ***II Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely)
yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi
- ***III Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely)
yksinkertainen enemmistö yhteisen tekstin hyväksymiseksi

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

SISÄLTÖ

	Sivu
ASIAN KÄSITTELY	4
LUONNOS LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI	5
PERUSTELUT	7

ASIAN KÄSITTELY

Parlamentti hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä 31. toukokuuta 2001 kantansa ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloista annetun neuvoston direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta (KOM(2000) 334 – 2000/0142(COD)).

Parlamentin puhemies ilmoitti istunnossa 5. syyskuuta 2001 vastaanottaneensa yhteisen kannan ja lähettäneensä sen asiasta vastaavaan naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokuntaan (9848/1/2001 – C5-0387/2001).

Parlamentti hyväksyi istunnossa 24. lokakuuta 2001 tarkistuksia yhteiseen kantaan.

Neuvosto ilmoitti 21. tammikuuta 2002 päivätyllä kirjeellä, että se ei ollut valmis hyväksymään kaikkia parlamentin tarkistuksia.

Neuvoston puheenjohtaja kutsui yhteisymmärryksessä parlamentin puhemiehen kanssa sovittelukomitean koolle 21. helmikuuta 2002.

Neuvoston puheenjohtaja ilmoitti 28. maaliskuuta 2002 päivätyllä kirjeellä parlamentille, että EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu pidennys komitealle annettuun määräaikaan on tarpeen.

Sovittelukomitea käsitteli yhteistä kantaa parlamentin esittämien tarkistusten perusteella kokouksissaan 21. helmikuuta ja 17. huhtikuuta 2002.

Viimeksi mainitussa kokouksessa se pääsi sopimukseen yhteisestä tekstistä.

Parlamentin valtuuskunta hyväksyi sovittelun tulokset kokouksessaan 17. huhtikuuta 2002 yksimielisesti.

Äänestykseen osallistuivat seuraavat jäsenet: Renzo Imbeni (varapuhemies ja valtuuskunnan puheenjohtaja), Anna Karamanou (naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunnan puheenjohtaja), Heidi Anneli Hautala (esittelijä), María Antonia Avilés Perea, Regina Bastos (Charlotte Cederschiöldin puolesta), James E.M. Elles (Giorgos Dimitrakopoulosin puolesta), Fiorella Ghilardotti, Lissy Gröner, Christa Kläß (Maria Martensin puolesta), Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (Miet Smetin puolesta), Astrid Lulling, Lousewies van der Laan ja Anne E.M. Van Lancker.

Sovittelukomitean puheenjohtajat vahvistivat 19. huhtikuuta 2002, että yhteinen teksti on hyväksytty uuteen yhteispäätösmenettelyyn sovellettavista käytännön menettelytavoista annetun yhteisen julistuksen¹ III osaston 8 kohdan mukaisesti, ja toimittivat sen parlamentille ja neuvostolle kaikilla virallisilla kielillä.

Mietintö jätettiin käsiteltäväksi 29. toukokuuta 2002.

¹ EYVL C 148, 28.5.1999, s. 1.

LUONNOS LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma sovittelukomitean hyväksymästä yhteisestä tekstistä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloista annetun neuvoston direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta (PE-CONS 3624/2002 – C5-0185/2002 – 2000/0142(COD))

(Yhteispäätösmenettely: kolmas käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon sovittelukomitean hyväksymän yhteisen tekstin (PE-CONS 3624/2002 – C5-0185/2002),
 - ottaa huomioon ensimmäisessä käsittelyssä esittämänsä kannan¹ komission ehdotuksesta ja komission muutetusta ehdotuksesta Euroopan parlamentille ja neuvostolle (KOM(2000) 334² ja KOM(2001) 321³),
 - ottaa huomioon toisessa käsittelyssä esittämänsä kannan⁴ neuvoston yhteisestä kannasta⁵,
 - ottaa huomioon komission lausunnon parlamentin tarkistuksista yhteiseen kantaan (KOM(2001) 689 – C5-0602/2001⁶),
 - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 5 kohdan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 83 artiklan,
 - ottaa huomioon sovittelukomiteavaltuuskunnan mietinnön (A5-0207/2002),
1. hyväksyy yhteisen tekstin;
 2. kehottaa puhemiestä allekirjoittamaan säädöksen yhdessä neuvoston puheenjohtajan kanssa EY:n perustamissopimuksen 254 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
 3. kehottaa pääsihteerä allekirjoittamaan säädöksen asianmukaisesti ja julkaisemaan sen yhteisymmärryksessä neuvoston pääsihteerin kanssa Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä;
 4. kehottaa puhemiestä välittämään tämän lainsäädäntöpäätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

¹ EYVL C 47, 21.2.2002, s. 19.

² EYVL C 337, 28.11.2000, s. 204.

³ EYVL C 270, 25.9.2001, s. 9.

⁴ Hyväksytyt tekstit 24.10.2001, kohta 5.

⁵ EYVL C 307, 31.10.2001, s. 5.

⁶ Ei vielä julkaistu EYVL:ssä.

PERUSTELUT

Tausta

1. Komissio toimitti 11. heinäkuuta 2000 ehdotuksen direktiiviksi, jolla tarkistetaan 25 vuotta vanhaa direktiiviä 76/207/ETY (miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttaminen mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloissa) ja joka perustuu EY:n perustamissopimuksen 141 artiklan 3 kohtaan.
2. Euroopan parlamentti hyväksyi 31. toukokuuta 2001 pitämässään ensimmäisessä käsittelyssä kaikkiaan 46 tarkistusta. Neuvosto hyväksyi yhteisen kantansa 23. heinäkuuta 2001. Parlamentti hyväksyi toisessa käsittelyssä 24. lokakuuta 2001 yhteensä 15 tarkistusta. Neuvosto ilmoitti parlamentille virallisesti 21. tammikuuta 2002, ettei se voi hyväksyä parlamentin tarkistuksia.

Sovittelu

3. Parlamentin sovittelukomiteavaltuuskunnan järjestäytymiskokous pidettiin 13. marraskuuta 2001 Strasbourgissa, ja parlamentin neuvottelijoille, eli valtuuskunnan puheenjohtajalle sekä naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunnan puheenjohtajalle ja esittelijälle, myönnettiin valtuudet käynnistää neuvottelut neuvoston kanssa.
4. Sovittelukomitean ensimmäinen kokous pidettiin 21. helmikuuta 2002 ja parlamentin valtuuskunnan edustajat olivat tätä ennen tavanneet neuvoston edustajat kahdessa kolmikantakokouksessa, jotka oli pidetty 23. tammikuuta ja 5. helmikuuta 2002. Sovittelukomitean ensimmäinen kokous jäi tuloksettomaksi, sillä tässä vaiheessa päästiin sopimukseen ainoastaan yhdestä tarkistuksesta ja osapuolten näkemyksissä oli huomattavia eroja. Osapuolet sopivat tauon pitämisestä ennen neuvottelujen jatkamista. Imbenistä tuli asiasta vastaava varapuhemies Friedrichin tilalle.
5. Kolmas kolmikantakokous pidettiin 9. huhtikuuta 2002 ja sen jälkeen päästiin sopimukseen kymmenestä muusta tarkistuksesta. Neljässä jäljelle jääneessä tarkistuksessa käsiteltiin "seksuaalisen häirinnän" määritelmää, toisen sukupuolen sulkemista tietyn ammatillisen toiminnan ulkopuolelle tai tähän ammattiin pääsyn rajoittamista, adoptiovanhempien syrjimisen ehkäisemistä sekä tasa-arvoasioista vastaavien elinten rahoitusta ja toimivaltaa.
6. Neljäs kolmikantakokous pidettiin 17. huhtikuuta 2002 ennen toista ja lopullista sovittelukomitean kokousta, jossa kaikista jäljelle jääneistä tarkistuksista päästiin yleiseen sopimukseen. Sopimus hyväksyttiin yksimielisesti tämän jälkeen pidetyssä parlamentin valtuuskunnan kokouksessa. Sovittelukomitea vahvisti sopimuksen ja kolmen toimielimen edustajat pitivät tämän jälkeen yhteisen lehdistötilaisuuden.
7. Sovittelussa saavutettu yhteisymmärrys koskee seuraavia kysymyksiä:
 - EU:n tasolla ensimmäistä kertaa käyttöön otettu "seksuaalisen häirinnän

määritelmä": "kun ilmenee ei-toivottua sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön ihmisarvoa, ja erityisesti, kun luodaan uhkaava, vihamielinen, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri". Lisäksi direktiivissä määritellään "välitön syrjintä", "välillinen syrjintä" ja "häirintä";

- uudella direktiivillä kielletään naisten syrjiminä raskauden tai äitiysvapaan perusteella ja siinä säädetään oikeudesta palata työhönsä tai vastaavaan toimeen, äitiys-, isyys- tai adoptiovapaan jälkeen, jos jäsenvaltiot tunnustavat kyseiset oikeudet;
 - uuteen direktiiviin sisällytetään Amsterdamin sopimuksen määräykset myönteisistä toimista, eli jäsenvaltioiden mahdollisuudesta toteuttaa työelämässä aliedustettuna olevaa sukupuolta suosivia erityisjärjestelyjä (viittaus Amsterdamin sopimuksen julistukseen N:o 28).
8. Jäsenvaltiot noudattavat sopimuksen mukaisesti useita velvoitteita pannesaan direktiivin täytäntöön vuoteen 2005 mennessä:
- on perustettava tasa-arvon valvontaelimiä, joiden toimivaltaan kuuluu miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun edistäminen, analysointi, valvonta ja tukeminen;
 - työnantajien ja ammatillista koulutusta vastaavien on toteutettava ehkäiseviä toimia sukupuoleen perustuvan syrjinnän, erityisesti häirinnän ja seksuaalisen häirinnän torjumiseksi;
 - on otettava käyttöön tehokkaita toimia, joilla varmistetaan direktiivin rikkomisesta aiheutuvat todelliset seuraamukset siten, että uhrien saamalle korvaukselle ei voida ennalta vahvistaa enimmäismäärää, tarkkaan rajattuja tapauksia lukuun ottamatta;
 - työpaikoilla on edistettävä tasa-arvoista kohtelua suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti esim. siten, että yhtiöt laativat tasa-arvoa koskevia selontekoja, joissa annetaan säännöllisesti tietoja miesten ja naisten tasa-arvoisesta kohtelusta;
 - syrjinnän ja häirinnän uhreja tukevilla henkilöillä on oltava vastaava suoja epäsuotuisan kohtelun varalta;
 - jäsenvaltioiden on tiedotettava neljän vuoden välein komissiolle työelämässä aliedustettuna olevan sukupuolen kannalta erityisetuja tarjoavista toimenpiteistä ja niiden toteuttamisesta;
 - jäsenvaltioiden on varmistettava, että direktiivin vastaisten kollektiivisten sopimusten tai yksittäisten työsopimusten määräyksiä muutetaan tai että ne mitätöidään.
9. Valtuuskunta pitää valitettavana, ettei neuvosto suostunut kieltämään toisen sukupuolen sulkemista tietyn ammatillisen toiminnan tai siihen vaadittavan koulutuksen ulkopuolelle tai niihin pääsyn rajoittamista luokittelemalla niitä syrjinnäksi.

Päätelmät

10. Valtuuskunta pitää direktiiviä myönteisenä ja katsoo sen muodostavan virstanpylvään miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun edistämiseksi työpaikoilla. Tarkistuksen jälkeen direktiivi heijastaa paremmin yhteiskunnassa, työoloissa ja perhesuhteissa tapahtuneita muutoksia ja se muodostaa merkittävän sosiaalis-poliittisen välineen laajentuneessa unionissa. Valtuuskunta haluaa kiittää puheenjohtajavaltio Espanjaa ja komissiota rakentavasta yhteistyöstä. Näistä syistä valtuuskunta suosittelee parlamentille liitteenä olevan yhteisen tekstin hyväksymistä.